

LAKIALOITE 20/2010 vp

Laki rikoslain muuttamisesta

Eduskunnalle

Raiskausrikoksia ovat raiskaus, törkeä raiskaus ja pakottaminen sukupuoliyhdyntään. Raiskaukseen syyllistyy nykyisin voimassa olevan lain mukaan henkilö, joka pakottaa toisen sukupuoliyhteyteen käyttämällä henkilön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkaamalla käyttää sellaista väkivaltaa. Nykylain mukaan myös sukupuoliyhteys puolustuskyvyttömän henkilön tilaa hyväksikäyttäen on raiskaus edellyttäen kuitenkin, että tekijä on itse saattanut kohteensa tällaiseen tilaan. Rangaistus raiskauksesta on vähintään yksi ja enintään kuusi vuotta vankeutta.

Seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan nykyisin voimassa olevan lain mukaan se, joka käyttämällä hyväkseen toisen tiedottomuudesta, sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta avuttomasta tilasta johtuvaa kyvyttömyyttä puolustaa itseään tai muodostaa tai ilmaista tahtoaan on sukupuoliyhteydessä hänen kanssaan tai saa hänet ryhtymään muuhun hänen seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan loukkaavaan tekoon tai alistumaan sellaisen teon kohteeksi. Seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan sakkoa tai enintään neljä vuotta vankeutta.

Suomessa nykyisin voimassaolevat seksuaalirikoksia koskevat säännökset ovat vanhentuneita. Väkivallan käyttämisen tai sillä uhkaamisen ei tule olla raiskausrikoksen tunnusmerkistöedellytys, vaan lähtökohtana tulee olla henkilön seksuaalinen itsemääräämisoikeus. Tällainen ratkaisu on käytössä muissa Pohjoismaissa. Nykyisin voimassa olevaan lakiin sisältyvä ratkaisu jakaa raiskausrikos kolmeen törkeysluokkaan on epäonnistunut. Rikosnimikkeen ei myöskään tulisi riippua siitä, johtuuko uhrin puolustuskyvyn tila hänen omasta toiminnastaan vai rikosentekijän toiminnasta.

Lisäksi rangaistusta määrättäessä tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei pelkästään tekijän ensikertalaisuus raiskausrikoksen tekijänä ole peruste vankeusrangaistuksen tuomitsemiselle ehdollisena.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 20 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laissa 563/1998, sekä
muutetaan 20 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 563/1998, seuraavasti:

20 luku

Seksuaalirikoksista

1 §

Raiskaus

Joka pakottaa toisen sukupuoliyhteyteen käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkaamalla käyttää sellaista väkivaltaa taikka muulla tavoin uhkaamalla tai painostamalla, on tuomittava *raiskauksesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Raiskauksesta tuomitaan myös se, joka käyttämällä hyväksi sitä, että toinen pelkotilan, tiedottomuuden, sairauden, vammaisuuden tai muun avuttoman tilan takia on kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan, on sukupuoliyhteydessä hänen kanssaan.

4 §

Pakottaminen seksuaaliseen tekoon

Joka väkivallalla, uhkauksella tai painostamalla pakottaa toisen ryhtymään muuhun kuin

1 §:ssä tarkoitettuun seksuaaliseen tekoon tai alistumaan sellaisen teon kohteeksi ja se olennaisesti loukkaa toisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta, on tuomittava *pakottamisesta seksuaaliseen tekoon* sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi vuodeksi.

5 §

Seksuaalinen hyväksikäyttö

Seksuaalisesta hyväksikäytöstä tuomitaan myös se, joka käyttämällä hyväksi sitä, että toinen tiedottomuuden, sairauden, vammaisuuden tai muun avuttoman tilan takia on kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaisemaan tahtoaan, saa hänet ryhtymään muuhun kuin 1 §:ssä tarkoitettuun, hänen seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan olennaisesti loukkaavaan tekoon tai alistumaan sellaisen teon kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan * päivänä **kuuta 20**.

Helsingissä 15 päivänä huhtikuuta 2010

Päivi Lipponen /sd